

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

Sæcvlvm Tertivm Christiano-Hæreticvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

SÆCULVM TERTIVM CHRI- STIANO-HÆRETI- CVM.

SVMMORVM PONTIFICVM ROMANORVM
CONTINVATA SVCCESSIO.

17. S. **E**PHYRINVS, *anno*
203. creatus Papa, Na-
taliū quendam ab
hæresi Theodosiana
reducem abtulit, *an.* 206. quæ Theo-
dosiani 30. denarijs mensuris corrup-
rant, vt eorum sese sineret sectæ creari
Episcopum. Sed nocte tota flagris cæ-
sus ab Angelis, (cum factam prius sibi
visionem, vt respiceret, neglexisset) re-
spuit, in sacco, cinere, fletu ad pedes Pa-
pæ adreptans. At *anno* 213. excommuni-
cavit hæresum diuersarum præcipuos
propugnatores, vt Proculum Tertul-
lianum &c.

An. 221. Martyriū consummat, cum
sedisset annis 18, diesque totidem.

18. S. CALLISTVS I. succedit *anno*
221. verum *an.* 225. diu fame in carcere
tortus, cæsus fustibus quotidie, demum
è fenestra in puteum subiectum præcipi-
tatus martyriū finiuit vitam. Domus ea
dein versa in templum: est. *IEIUNIVM*
quatuor temporum ab Zacharia, cap. 8.
prædictum, ab Traditione Apostolica
introducitur, roborauit Scripta Con-
stitutione. Fecit Ecclesiam B. V. Mariæ
trans Tiberim, petita licentia ab Imp.
Alexandro: quod ibi in taberna mē-
ditoria, die natali Christi tota, *fons olei*
manasset. Sedit *an.* 5. mensem vnum,
dies 12.

19. S. VRBANVS *an.* 225. surrogatus,
subit martyriū *anno* 233.

Fig.

Fieri sacra vasa omnia iussit argentea: contra illud Alexandri Imp. è Persecutio: *In Sanctis quid facit aurum?* Sedit an. 6. M. 7. d. 4.

20. S. PONTIANVS Romanus, successit an. 233. relegatur ab Imp. in Sardiniam, martyrizatur anno 237. Sedit an. 4.

21. S. ANTERVS fit Pontifex, annoq; eodem à Praefectis Urbis occiditur, quod S. Martyrum gesta diligenter à Notarijs exquireret, & in Acta referret. Sed & VII. Notarijs Astorum praefecerat VII. Urbis Diaconos Cardinales. Sedit annum vnum.

22. S. FABIANVS Romanus, an. 238. cum in deligendo fratres inter plures deliberarent, nemine de Fabiano cogitante, is improvisè ab deuolante columba infessus, ab vniuersis acclamatur Pōtifex Max. An. 244. erigit adificia supra S. Martyrum cryptas ad eos honorandos amplius.

Anno 242. Priuatum hæreticum, in Concilio de multis conuictum, anathematizat. Anno 246. Philippum Imp. à Pontio Praefecto conuersum, baptizat. Deinde ob graua delicta arect ecclesiam ingressuram; iuberque prius eum stare inter publice pœnitentes, ac confiteri. Et fecit mandata Imperator: teste Eusebio. l. 6. c. 27.

Anno 253. à Decio trucidatur pro fide vna cum Imperatore; cum sedisset annis 15. Sancit quotannis Chrisma renouari oportere. Communicari ter in an.

23. S. CORNELIUS Romanus, post annalem Sedis Rom. vacationem, eligitur in Papam, an. 254. ipso in actu persecutionis Decianæ; eoq; ardentior desiderio martyrij ferebatur; vel maxime ta-

men viri zelum exercebat Nouatus, Africanus autor schismatis contra S. Cypr. differentem recipere lapsos: quos orta ab eius diacono Felicissimo factio voluit esse recipiendos; & huc incitabat Cōfessores contra, quam vetuerat S. Cypr. excommunicato Nouato, S. Cornelius tamen Romæ facilis erat in recipiendis. Nouatus Romam aduolans, vt suæ sectæ Papā creari procuraret, venit creato iam S. Cornelio: itaque Nouatianū à tribus inaugurari episcopis efficit Antipapam & Hæresiarcham, de lapsis non recipiendis, &c. Hic Papæ calumniator refutatur à S. Cypriano. Cornelius cum Concilio Rom. definit lapsos quidem recipiendos; sed Clericos cum suspensione ab officio, & ad laicam communionem. De quo & ad Cyprianum scribit, qui habito Concilio addit Supplicationes petentiū recipi esse mittendas Romā. An. 255. Gallus Imp. iubet exulare Cornelium, quod in cryptis Missas celebrare insisteret. Reductus Romam iussus sacrificare Marti noluit, ducendus quinquennio paralyticam Sallustiam sanat, cumque tota domo baptizat: capite plectitur, cū sedisset, annis duob.

24. S. LVCIVS, ob fidem licet captus, fit Papa: reduxque Romam idola spernit anno 256. Sed anno 257. profide plectitur capite: ordinans dum ducitur, ne vsquam Episcopus iret absque tribus Diaconis; idque ob calumniam à Nouatiano factam S. Cornelio, Sedit annis fere duobus.

25. S. STEPHANVS Romanus, Lucij Archidiaconus, ei succedit an. 257. An. 258. damnat sententiā de rebaptizandis hæreticis; nam hunc Nouatianismum

in Hispania serpentem Episcopi ad Pam retulerant; petierantque Episcopum Arelatensem Marcianum autorem deponi. Item de ijs decreta Concilij Africani antiquabat. *An. 59.* Ecclesia Orientis cum Romanâ reconciliatur, in causa de recipiendis lapsis, & non rebaptizandis hæreticis; cui & acquieuit S. Cyprianus; licet persecutione interueniente se scripto. valuerit declarare. Qua in persecutione Valeriana totus Clerus paratus est mori cum S. Stephano per baptismum sanante cæcam filiam Nemesij Tribuni item baptizati eum plurimis; sed & affectis martyrio: In quibus Sempronius Nemesij bonorum procurator statum martis dixit: *Conterat te D. IESVS Christus: Et sensim liquefactum simulacrum defluxit; quo conuersi multi.*

An. 260. Nolens sacrificare precibus templum Martis dei; iicit, oppressis Valeriani Satellitibus, ac dispersis, ipso cum clericis illæso: digressus inde sacrificat; inque sede sua ab missis spiculatoribus trucidatur, cum sedisset annos 3. mens. 3.

26. S. SIXTUS II. *an. 260.* sublectus decretalem ad Episcopos Hispaniæ scribit de accusatione Episcoporum, *an. 261.* capite plectitur, cum sedisset anno 1. M. 2.

27. S. DIONYSIVS *anno 261.* Succedens, *an. 264.* Paulum Samosatenum Episcopum fingentem in Deo Vnitatem personarum; Christum merum hominem; sed iustum; &c. refellit, ac condemnat: & Vixit *an. 272.* cum sedisset annis 11. M. 3. Parochias, & dioceses constituit.

28. S. FELIX Romanus fit Papa *an.*

272. Sabellij & Samosateni hæresim contra Diuinitatem Christi, per epistolam ad Episc. Alexan. refellit atque condemnat. Traditionem, non scripto, sed vsu conseruauit illam, vt supra Memorias Martyrum Missæ celebrantur. Sedit *an. 2. M. 5.* factus Martyr profunde, *an. 273.*

29. S. EUTYCHIANVS Succedit *an. 273.* Cū per diuersa loca 342. martyres suapte manu sepelisset, *an. 283.* mart. 110. coronatur. Hic Manichæis obnitens, dicentibus, creaturas terrenas à malo principio exortas esse execrandas, decreuit fruges, vvas, &c. in ara benedicere. Item Martyres cum dalmatica aut colobio sepeliendos. Sedit *an. 9.*

30. S. CATVS surrogatur, *an. 284.* Martyrizatur *an. 294.* Sedit annis 12. M. 4. Sanciuit, vt quod hætenus ex nō scripta Traditione in tota ecclesia seruatum est, dein ex lege à se scripta seruaretur: in his, vt ad Episcopatum ascenderetur per Ordines singulos gradatim.

31. S. MARCELINVS Romanus tublegitur *an. 296.* Romæ in Vestæ thūsæ oleuisse torturæ metu, conuictus in Conc. Synuesano testibus 72. Cum autem summus Iudex & Pontifex à nemine iudicaretur; vt Patres respondebant, idcirco seipsum damnat ad penitentiam. Adoleuisse tamen eum negat S. Aug. contra Donatistam Petilianum.

Vt vt id fuerit, Martyrium subiit *an. 304.* cum pluribus capite p'exus. Sedit *an. 8.*

* *

Vtriusque Orbis

IMPERATORVM ACTA
IN SÆCVLO III.

21. ANTONINVS CARACALLA Imp. necem parat patri; quem mortuum in mare in Divos refert.	Anno Christi nati 210	A Papa excluditur ingressu ecclesie.	249
Fratrem patriane charos enecat: dicit noueram: sceleratissimus persecutor Christianorum.	217	Necatur cum filio à Decio.	253
A Macrimo caditur & in Divos refertur.	219	27. DECIVS persecutione sua sedem Apostolicam Roma vacare facit. Perijt in palude, ex Galli prodicione.	253
22. HELIOGABALVS solus Sacerdos se solum vult coli Deum. regnat triennio.	220	28. GALLVS cum filio Volusiano imperant.	254
23. ALEXANDER Mameca Christiana Christianus fauit ac Iudæis, eorum amans morum	224	A militibus rebellantibus occiduntur divi Christianorum persecutores.	257
Occiditur cum matre à Maximiano.	233	29. VALERIANVS cum filio Gallieno Impp. in Christianos dire fauunt	257
24. MAXIMIANVS Collega Diocletiani fauit in Legionem Thebaam.	237	Captus à Sapore excoriatur, sale conditur.	262
Lustrato exercitu Christiano 10100. mactat.	238	30. GALLIENVS solus fauet Christianis.	262
Sponse se abdicant ambo imperio. Suspendio perit.	243	Ideo vincit Tyrannos.	264.
25. GORDIANVS creatur	240	A Claudio cum fratre & filijs occiditur.	267
Trucidatur victis Persis.	246	31. CLAVDIVS fauit in Christianos, Lustratoque exercitu Christianos omnes trucidat, & obit.	267
26. PHILIPPVS seuus imperat.	246	32. AVRELIANVS à militibus acclamatur	267
Inductus à Pontio prefecto sic Christianus.	249	Esti diuinitus à Christianorum	
		f 3 per	

persecutione subscribenda retardatus, cam tamen prosequitur. 273
 In suos exercens tyrannidem occiditur. 278
 33. TACITVS cohibet persecutionem edictis. 278
 Moritur statuâ eius fulmine icta. 279
 34. FLORIANVS Tacit frater Impium arripens trucidatur à militibus. 279
 35. PROBVS adolescens eligitur Imp. 280
 Germanos vicit, barbaros trium-

phat, occiditur à militibus suis. 282
 36. CARVS, CARINVS, NUMERIANVS supra unum annum imperant, necantur. 283
 37. DIOCLETIANVS ex gregario Imperator
 Galerium Maximianum creat Casarem. 284
 Seuit in Christianos & cognatos. 291
 Imperio se abdicant ambo. 294
 Fœdo percunt interitu. 304
 316

Concilia Sæculi III. consona Papis.

1. ANTIOCHENVM I. Contra Schisma Nouatianum an. 255.
2. Alterum ibid. in causa Pauli Samosatani, an. 265.
3. ROMANVM I. an. 254. contra Nouatianum, lapsos ab Ecclesia reijcientem.
4. Alterum an. 263. in causa Sabellianorum.
5. Africanum an. 255. sub S. Cypr. in causa lapsorum, aliud in causa Aquariorum. an. 257.
6. Aliud de baptismo hæreticorum anno 258. Cuius tamen acta sunt à S. Stephano Papa rescissa.

CONCORDIA SS. Patrum, ac Scriptorum sub Papis Sæculi III.

TERTULLIANVS Afer Carthaginensis, professus pallium, anno 201. à cunctis abstinens, vni studebat Sapi-

entia. Solebat dicere; *Aliud non curam quam ne Curam.*

Ardentissimi zeli catholicus in Ecclesia scripsit. Demum ad Montanas defecit. Plerique eius libri parum tuto leguntur erroribus aspersi.

CLEMENS Alexandrinus presbyter anno 196. insignis scriptor erat; sed eius scripta, ab hæretis adulterata recensentur à Gelasio inter apocrypha: quibus tamen insunt bona plurima: Pautri discipulus Origenis magister fuit.

MINVTIVS Felix Caudidicus Romanus scripsit anno 210. dialogum apologeticum pro Christianis.

S. HIPPOLYTUS Clementis discipulus, Episcopus Portuensis. an. 224. rationem Paschæ & temporum canone scripsit, pluraq; alia, an. 227. quo & Martyrium subiit pro fide Christiana.

ORIGENES Alexandrinus, an. 204. patris ad martyrium inflammator, & eiusdem appetens puer Confessores confortabat. Etatis an. 18. scholâ S. Theologiæ aperuit, an. 205. Seipsum euitat hæreticos conuincit; Romam, Alexandriam.

deriam. & c. late peragrat, vt S. Scripturæ interpretationem indaget, sex Bibliorū editiones collegit. *An.* 248. suspectus de hæresi, publicam fidei professionem edidit, Romamq; ad Fabianū perrexit ad sese purgandum: Dira sub Decio pro fide patiebatur, obiit *an.* 256. Cætera de eo inter hæreticos require.

AMMONIVS Alexandrinus, Sanctitate clarus eremita, & in coniugio virgo *an.* 318. defuncti anima ferri ab Angelis in cælum visa fuit *an.* 337. scripsit Canones Euangelicos seu harmoniam.

S. GREGORIUS TAUMATVRGVS Origenis discipulus: *an.* 233. Sacerdotio initiandus fugit, & absens à Phædimo Episcopo consecratur & Sacerdos, & Neocæsariensis Episcopus: Infamatusque à scorto diuinitus vindicatur. Articulus fidei, in primis de S. Trinitate, à B. V. Maria & S. Ioanne acceptos confertur: ab miraculorum & frequentia & magnitudine nomen inuenit Taumaturgizylum Christianorum sub Decio. Ethnicos innumeros conuertit. Obijt *an.* 266.

S. CORNELIVS Papa insignes scripsit epistolas; de quibus S. Hier. Vide inter Pontifices supra Ibidem & de S. Sixto II. Cui falso tribuitur Sixti philotopi liber, non sanum sapiens.

S. CYPRIANVS, ex Rhetorices professore & neophyto Episcopus Carthag. *an.* 250. plus æquo Tertulliani Lectione delectatus in errorem anabaptismi labitur, *an.* 214.

Inuehitur in lapsorum impænitentiam receptores *an.* 253.

Nouatus Afer anno 254. concitat

aduersus eum schisma, cuius auctorem Felicissimum cum suis excommunicat, coacto contra Nouatianos Concilio: & purgat Cornelium Papam à calumnijs Nouatianorum.

Aquarios Concilio condemnat, *an.* 257. Diuinis visionibus ad martyrium animatur exul, *anno* 260. quod *anno* 261. consequitur. Basilica ei positâ honoratur, Patronus Africa in direptione *anno* 239. Scriptis celeberrimus. S. Pontius Diaconus ipsius vitam graphicè descripsit.

S. DIONYSIVS Alexādrinus Episcopus Nouatianum Antipapam ad resipiscientiam per literas hortatur, *an.* 254. stat pro sententia S. Stephani PP. de non rebaptizandis hæreticis, *anno* 258. S. Sixtum PP. de hæresi Sabellij emergente monet relegatus in exilium, *anno* 260. cuius & accusator primus & oppugnator est calamo. Millenarios item prodit & Paulum Samosatenum *anno* 264. diem obit *anno* 266. inelytus scriptor.

S. ZENO Episcopus Veronensis octauus, clarus miraculis: Ad piscandum egressus conspicatur insidentem plaustrum sese iam in Athesim cum bobus iugatis submersurum: is ergo signo crucis dæmonem fugat, & semi suffocatum redanimat. Galieni Imp. filiam obsessam liberat: oblatam coronam auream Cæsaris accepit, at protinus comminuit, egenisque distribuit. Idola Veronæ ex data licentia Cæsaris contracturus, vrbe in tumultum ruente, cadauer submersi prono flumine veniens vocauit, & redanimauit. Quo viso vrbs tota se dedit Christo.

Pippi.

Pipinus basilicam eius honori ponit: cuius ianuas & fenestras crescens Athelis transcendit, nec tamen influxit. Obijt *an.* 257. Scriptis plurimis relictis.

S. VICTORINVS Pictaviensis Episcopus & Martyr *an.* 303, vixit, multis in S. Scripturam Commentarijs celebris.

S. METHONVS Tyri Episcopus confurator Porphyrij apostatae & Gentilium, multis insignis monumentis martyrio coronatus vixit *an.* 300.

His adde DOROTHEVM Tyrensem Confessorem, ARNOBIVM &c. Tryphonem, Phileam Thebanum. &c.

DOGMA TA ECCLESIAE Romano-Catholicae

Saeculi III. Nouantibus contraria. Exempli gratia.

I. *Missam & Sacrificium Noui Test.* asserit Clemens Alexandrinus Stro. li. 7. Tert. in Apolog. & lib. de cultu foeminarum. Cypr. ep. 63. & 67. Orig. hom. 13. in Leuit.

II. *Per baptismum gratiam infundi* docet Cypr. l. 1. ep. 12. Tert. l. de baptismo.

III. *S. Chrisma & Ceremonias* docet Cypr. l. 1. ep. 12. Et l. de duplici martyrio, Et l. de bapt. Tert. l. de Corona militis, Et de resurr. Carnis.

IV. *Purgatorium* docet Tert. l. 4. contra Marcionem, Et lib. de testum. anima. Cypr. l. 4. ep. 2. Orig. hom. 6. in Exo. In Jerem. c. 14. In Ps. 36. Et contra Cellsum l. 5. & 6.

V. *Orationes pro defunctis* docet Tert. l. 1. de Corona militis.

VI. *Primum Petri* agnoscit Tert. Lib. pudicit. & contra Marcionem. Cypr. l. 1. Epist. 8. & l. 3. ep. 11. & l. 4. epist. 8. & tract. de simplicit. Prælatorum; vbi de Ecclesia Romanae prærogatiua placet.

VII. *Matrimonium esse Sacramentum* asserit Tert. de Monomachia.

VIII. *Satisfactionem pro peccatis* docet Cypr. l. 1. ep. 3. l. 3. ep. 14. Et de lapsis. Tert. l. de pudicit. & Ieiunio. Orig. hom. 6. in Exo. Euseb. l. 6. c. 24. in Phil. Imp.

IX. *Confessionem Sacramentalem* docet Tert. l. de pœnit. Cypr. serm. 5. de lapsis. Orig. hom. 2. & 3. in Leu.

X. *Inuocationem Sanctorum* docet Tert. l. 2. in Iob. & hom. 16. in Iosuum. Euseb. l. 6. c. 5. Cypr. l. 3. ep. 15. & 18.

XI. *Liberum arbitrium* asserit Tert. l. contra Marcionem. Et l. de Monog. Orig. hom. 9. in Num. Cypr. l. 3. ep. 5.

XII. *Opera bona necessaria ad salutem* docet Orig. l. 1. in Iob. & tract. 32. in Matth. Tert. l. de pat. ent. Cypr. l. 3. ep. 25.

XIII. *Imagines* commendat Alexand. Mammææ filius Imperator suo in Martyrio conseruans imaginem Christi, vbi Lamprid. in Alexandro.

XIV. *Quadragesimale ieiunium* docet Tert. l. de ieiunio: Cypr. de ieiunio & reparationibus. Orig. contra Cellsum.

XV. *In Eucharistia verum Christus* Cyprius inesse docet Cypr. l. de ecclo. Et ep. 6. Tert. l. de resurrectione carnis. Plurimifra in Varijs. Nunc pauca hæc in exemplum suffecerint; sic enim ire per pleraque licet.

Hæresiarchæ in Saeculo III.
diffoni Papis.

25. TERTVL. Catholicæ Religio-
nis acer propugnator demū ad Monta-
nistas defecit, an. 201. quos pri^o exagita-
rat. Apostasiæ causæ feruntur plures:
Vel quod in spe Episcopatus Carthagi-
nenſis tulerit repulſam; Vel, quod S. Vi-
ctor ei in Papatu fuiſſet prælatus: *Aut*,
quod Romani Cleri inuidiam accusa-
ret. Atqui ab isto fauere notabatur No-
uatiſtis: *Vel*, quia prærigore suo mitio-
rem Eccleſiæ vitam aſpernaretur. De-
mentatus eſt et ab pseudo, prophetiſſa, ex-
ſtales patiente, garriente mira viſa: quã
ſuſpiciebat. Accessit Procli Montaniſtę
potens eloquentia.

Itaque Eccleſiã ſibi ſumpſit exagitan-
dam, inde à Capite, S. Victorem, quod
Aſianos excommunicaret; quod fugã
in perſecutione conſulere, nomina-
bat, *domileonẽ, foris ceruum: orthodoxos,*
psychicos, id est, animales: Agapas ridebat;
negabat ſas Christianis militiam ſequi;
licitas nuptias ſecundas. Cataphrygum
ei placere ieiunia, martyria non fugien-
da, vigiliis; vt quæ à ſpiritu contra car-
nem amarentur. Hinc lapſorum nega-
tiones, mollitia; doli, &c.

Nec diu in Montani hæſit hæreſis, ſed
deſciſcens à Cataphrygum ſecta, ſuæ
hæreſis nomen autoreſque dedit TER-
VLLIANIſtarum ſeu Anabapti-
ſtarum: nullum enim habere baptiſmũ
hæreticos. Ex illius leſtitatione error E-
piſcoporum Africæ manauit; & S. Cy-
priani. Proinde Tertulliani ſcripta Ge-

laſius cenſuit apocrypha. Legẽdus, ſed
cauendus.

26. ORIGENES doctõr incompara-
bilis, vt, *vbi bene; nemo melius; vbi male, ni-
mo peius*, ait Caſſiodorus: cecidit tamen
hæreſium: factus plurium autor: vt libri
eius optimi non niſi cautè legendi ſint.
Errores eius ſunt, *de Inequalitate Diuina-
rum Perſonarum: de Origine animarum: de
reſurrectione corporum: de ſaluatione demo-
num, &c.* Scripta eius damnata ſunt ſæ-
pius; non tamen prohibita legi: *Quin*
& ipſe autor damnatus eſt, an. 538. in
Conc. Conſtantinop. *Origeniſta* pluri-
mum faceſſerunt negotii Eccleſiæ, ſæ-
pius renaſcentes, & occumbentes ana-
thematizati.

27. NOVATVS an. 252. à multis ſce-
leribus infamis, demum matrem præ-
gnantem calce percutiẽs, vt abortiret,
ac moreretur; à Clero exclusus excom-
municatur.

An. 253. orta perſecutione plurium
lapſus multiplicantur: in his reſipiſcen-
tibus recipiendis S. Cypriano cunctan-
te, quin & recipi verante, vſque poſt red-
ditam pacem: eius Diaconus Feliciffi-
mus, in centore Nouato, perſuadet Cõ-
feſſoribus vt lapſis ipſi darent pacem.
Reſiſtente S. Cypriano, ipſe cum a ſce-
clis in montem ſeceſſionem fecit atque
conuentus: vnde MONTENSES dicti:
quos excommunicat S. Cyprianus.

Occiſo interim Romæ S. Fabiano,
S. Cornelius ſuccedit in Papatu ſenti-
ens, lapſos elementer recipiendos eſſe.
Nouatus ergo Romam aduolat, tum
vt excommunicationem, odiumque ſui
apud bonos fugeret; tum vt ſuæ opinio-
nis creari faceret Papã. Vt ſerius venit,

nanciscitur opportunum sibi NOVATIANVM, spe Papatus lapsus, ideoque ab Cornelio alienum. Is antea obsessus, & rite exorcizatus Fidem capefferat, differens baptismum. Tandem correptus morbo baptizabatur in lecto; ideoque ad Clericam inhabilis, ad Sacerdotium tamen petuenit. In quo rogatus scruiente persecutione, vt captos consolaretur, renuit hoc cum dicto: *Nolo esse Presbyter; vitam sectabor aliam.*

Vt suam Papatus ambitionem celaret, iurat se nunquam Episcopatum admitturum. Cum Nouato tamen criminationes in Papam confingit, ac spargit; vt qui cum sacrificantibus communicasset; apostasia se erimine polluisset; hincque facilis esset lapsis recipiendis; Simul tres Italiae Episcopos simpliciores ij. duo inebriant, qui Nouatianum inungunt in Antipapam.

Protinus hic factiosorum dux factus, dogmatizauit: *Lapsos NON recipiendos: Non esse Remissionem peccatorum in Ecclesia post Baptismum. Baptizatos non esse S. Chrismate confirmandos: secundas nuptias illicitas: Pecc. esse aequalia omnia: S. Petrum non fuisse baptizatum: Hereticos esse rebaptizandos; itemque baptizatos catholicè.*

SYMMACHIANI an. 203. orti fuerunt; *Carnem hominis à diabolo factam esse.*

ANGELICI, item APOSTOLICI ortum ducunt vel ex, vel cum Sabellio; damnabantque omnes qui non renunciasent omnibus, quæ possiderent; quique non coluissent Cœlibatum apostolicum. An. 260. HIERACITAE in Ægypto negant resurrectionem. S. Macarius post disputat. eos prouocat ad suscitandum mortuum; quæ ipse suscitatur in Rom.

fidei testim. an. 288. *Baptismum, fidem prauam, & Confessionem, & epudiam: Se & suos esse mundos; ideoque in candidis incedebant; In Synaxibus iuramentum fidelitatis contra Cornelium sibi fieri statuit; & ista an. 234. Damnatur Nouatianus in Conc. Romano an. 255. Contra quod Carthagine cogit Nouatianus conciliabulum suorum, vbi statuunt rebaptizandos hereticos. Id quod protinus est Romæ condemnatum. Nectamen in circo S. Cypr. & Agrippinus prædecessor eius, primus dicti erroris inuentus; sunt hæretici iudicati vnquam, aut iudicandi; cum Ecclesie communionem nunquam deseruerint, & absque perniciâ sese Ecclesie submiserint. Donatistæ tamen eiusdem cum pertinacia defensores erroris, vere sunt heretici. Arg. l. 2. de baptismo contra Donat. Vide supra in Corn.*

28. SABELLIVS, è Ptolomaide Libia in Pentapoli oriundus, excitauit hæresin Noeri & Praxeæ, an. 260. In Trinitate esse vnâ Personam, distinctionem nullam. Pater, Filius, Sp. S. esse nomina, solè ad diuersos effectus significandos composita: Præinde tantum Patrem, & Sp. S. esse natum, passum, mortuum, &c. quam Filium. Sicque reuixerunt Pertripassiani, Vide infra in Varijs an. 234. APOSTOLICI ab hoc orti, damnabant non cœlibes; non renuntiantes omnibus.

29. PAVLVS SAMOSATENSIS Antiochia Episcopus, an. 264. finxit: *Christum esse merum hominem, non Deum; non substantiam Dei, aut personam: non sempiternum: Esse iustum, corruptibilem: Circumcisionem esse obseruandam: non baptizandum in nomine trium personarum diuinarum. See-*

quidem Christi in Eucharistia esse corruptibilem.

Eius in Asia subnasci haeresim scripsit Romam diiudicandam Dionysius Alexandrinus: & cum eo refutavit ipsa Dionysius Romanus: mox eam damnauit Cōc. Romanum; Paulum deponit Episcopatu; simulatque poenitentiam, & Catholice profitetur.

Arreuerus ad vomitum iterum in Conc. Antiocheno an. 272. condemnatur, & eicitur ex Ecclesia corruptissimis morib. ac sceleribus coopertus. Appellans vero ad Imperatorem ab eo proscriptur.

30. MANES, Persa, qui prius Cucurbicus, heram duxit viduam Therebinthi, qui Scythiani magi discipulus, libros quatuor ab eo compositos, reliquerat uxori moriens; uxor Cucurbico dedit; qui se, an. 277. philosophum mox gerens, *Manem*, id est, *disertum disputatorem*; seu *Vas electum* appellauit.

Hinc MANICHÆI, id est, Electi; *Catharisti*, id est, mundatores, *Macharij*, id est, Beati Manes *Paracletum dilectans*, recepit filium Regis ægrum se sanaturum, eum enecat: captus effugit in Mesopotamiam. Et hic ab Archelao conuictus in disputatione migrat locum: ac de nouo à Persarum rege captus excoriatur, pelle ad portam suspensa, carne data canibus. Eum tamen discipuli adorabant sceleratissimorum errorum magistrum, quos ab Hermogene olim damnatos sumptos innouarunt. Vide Baron. an. 170. 276. 287. &c. Imperio toto scriptus proscripti sunt.

31. NEPOS Episcopus in Ægypto, hymn. autor Ecclesiasticorum, curiosus

S. Scriptura scrutator, sed non ad Sensū communem; an. 264. somniabat mille annos deliciarum carnalium pps concedendos. Quo damnatam MILLENARIORVM haeresim resuscitauit, ortam à Papia Hierapoli, Episc. an. 118. ex Apocalypsi, de *Milenario Christi regno terreno*.

32. AQUARIJ, quod ex odore vini quotidie communicantes in persecutione proderentur, data Ecclesiae pace, an. 257. fouentibus Christianos Imperatoribus; existunt docentes, posse in sola aqua sacrificari Missam, & sumi calicem à laicis. Alij tamen tolerabilius sacrificabant vesperi; nec illicitè in se. Verum S. Cyprianus coacto Concilio eos excommunicat; simulque clericos, qui filiorum Christiani defuncti fierent tutores.

V A R I A

Fidei Testimonia historica
in Saeculo III.

ANNO CCI. Tertulliani ab Romanis ad Nouatianos apostasis; quæ demum euasit in Hæresiarchâ, anabaptismi; ac poenitentia lapsis adempta; ac Traditionis non scripta etiâ non recipienda, &c. illa, inquam, damnata testis est orthodoxæ & Romano catholice fidei luculentè.

ANNO CCIV. Lapsio Tert. mirabilior succedebat Origenes puer; qui ætatis an. 18. scholam S. Theologiæ aperiebat. &c. isto apostatâ indies in deterritoria ruente. Nam

AN. CCXV. cum S. Zepher. Papa

g 2 Ro-

Romæ disputationē cum Cataphrygibus institueret, eos Gaius palam conuicit, prouocans secum etiam ad *Tropas Apostolorum*; quæ vel hostibus erant tam veneranda, quam tremenda.

Plures insuper Episcopi calamos acuerunt in Montanos; quorum patrocinium infelix suscepit Tertullianus contra Ecclesiam. Quos omnes *Papa feris anathemate*, Concilioque coacto condemnat. Ipsum tamē ANNO CCXVI. Tertullianus appellat *Episcopum Episcoporum, et Pontificem Maximum*.

Quia vero caput Schismatis erat; quod fremerent, à Papa facile ad pœnitentiam recipi lapsos; inde Papa instituit incidi *CALICIBUS Sacerdotum, Pastoribus ouis baculum*. Item, iussit Sacerdotes *ferre iniectum humeris, amiculum lanceum*: insigne clementiæ ac monumentum de lapsis ad pœnitentiam paterne recipiendis. Vtrumque dat illi probro Tertullian. tanto fientior in Romanos. Atque ex eo sectatores eius sese *TERVLLIANISTAS* appellare gestierunt. Qui & Bigamiam damnabant.

ANNO CCVII. NATALIVS Confessor, à Theodosianis hæreticis in Episcopum suum emptus; eaque causa ab Papa excommunicatus; dire ab Angelis noctu flagellatur, donec resipisceret. Protinus sese ad Papæ abiecit pedes supplex; ac post multa, ægre licet, restituitur Ecclesiæ Romanæ.

ANNO CCXIV. Antoninus Imperator in circo, ob incertam vocem, in aurigam suam iactam, ciues Romæ plurimos, militibus immixtis, contrucidauit; nullo usquã vel *leso Christiano*; quod miraculum Vindiciarum est creditum,

ob tot martyria Christianorum pœnis designata.

ANNO CCXVII. Ex Tertulliani lectione manauit error de rebaptizandis, quos hæretici baptizassent. Quem errorē primus Agrippinus Carthaginensis Episc. congregato desuper Concilio Africae & Numidiæ, stabiluit.

ANNO CCXXXIV. *Alexander*, Maternæ Christianæ filius, vna cum Diocetio Christum colens, concedit Christianis, ita petentibus, vt Ecclesiâ Deipare cõstruât propter Tiberim in locum tabernæ memoratam; *vbi Christo nato fons oleo manauit*.

ANNO CCXXXI. Origenes concinnat *Hexapla, & Octapla*, id est, septem octo columnarum cum totidem uersibus Scripturæ:

1. Et 2. duo textus erant Hebræi;
3. Aquilæ versio;
4. Symmachi;
5. LXX. Interpretum;
6. Theodotionis;
7. Et 8. sua.

Ante LXX. versionem S. Bibliæ folum famâ sciebatur, nemine eam vertente: eo quod Theopompus, ex eis quid suis inferere scriptis conatus, ipsos LXX. dies furis circumactus fuisset: Theodectus eius poematis quid inde misturus excæcatus est; temeritate agnosceus ac dolens, visum recepit.

Itaque Demetrius Ptolomæo Regi Bibliothecam suam etiam Biblijs aucturo, suadet, annis 280. ante Christum natum, vt per legatos à Summo Pontifice petat exemplar, ac interpretes LXX. Quos in Pharo insula singulis cellis singulis inclusit, vt suo quisque ingenio Scripturam verterent. Et vertunt.

tunt verbotim velut ex ore vno. Quam versionem, ad omnes missam Synagogas, iurati Rabini affirmarunt esse prouerbissimam. Atque hinc ex eo S. Scriptura emanauit quoque ad Gentiles, vnde & venturum Saluatorem, & Vnum esse Deum cognouerunt.

Deprauatam porro post Christum natum ab hæreticis, primus expurgat Origenes: Neque tamen vnquam ante perijt tota; ne vel in ista communi S. Scriptura persecutione, qua Diocletiani mandato ad flammam ea conquirebatur.

Verum quia LXX. Versionem graecam plures nationes in suum idioma versam porro acceperunt, inde rursus oboriri variationes contigit; Ideirco S. Damasus Papa id negotium dedit S. Hieronymo, vt LXX. versionem verteret pure in latinam.

Atque hæc versio nomen obtinuit *Vulgatae versionis*; in quam & posteri Patres ac Doctores sunt commentati, quiaque e omni posteritas sancte, hodieque obseruat.

ANNO CCXXXII. S. Gregorius Taumaturgus, ab impuris, eius & puritatis & morum sanctitatis impatientibus patitur calumniam, subornata meretricula, quæ publica in disputatione mercedem ab eo Veneris postularet. At obfessa protinus furensque calumniam falsam, ab eo præcipiente liberata testis fuit innocentiae viri.

Phœdimus Amasenorum Episcopus, aufugam S. Gregorium, & tridui itinere reditantem consecrauit Sacerdotem; Demum Episcopus Neocæsariensis factus, tantus quantus in omni vita sua ex-

titit & miraculum, & Testimonium Fidei Romanocatholicae. Supra inter S. Patres de eo require. Neque minus S. *Alexander Carbonarius*, Origenis discipulus, ac Philosophus amore Christi amans contemptum sui, Cumanæ se dedit in carbonariam, teste S. Gregorio Nyss. Eodem per missam legationem euocatus S. Gregorius Taumaturgus, vt Episcopum Cumanis designaret. His ei varios proponentibus, iubet viliorum de plebe quoque rationem haberi. Et ecce dum per risum plures de nomine appellantur, etiam Carbonarij inter primos fit mentio, euocatur; videtur; *ungitur Episcopus*. Innumeris clarus miraculis, coronidem imponit. Martyrio anno 253.

ANNO CCXXXVII. Terræmotus causa in Christianos, vt impios, referatur; ideoque persecutio sæuit. Inter hanc existit pseudoprophetissa, à dæmone in stincta, vitæ asperæ, at libidinosæ; quæ factum à se iactat terræmotum ideo, quod à dæmone faciendum præuidisset. Eadem Consecrabat, baptizabat, ceu iussa Deo. Sed exorcizata, desertaque ab infessore, patefecit delusio Satanae.

ANNO CCXXXVIII. Anterus PP. septem Notarijs Actorum Martyrum præfecit Diaconos septem notandis ijs que extra cancellas de ijs fiebant. Nam que intra; ea, etiam proluxæ orationes, in Acta publica referebantur.

Ecce hic cades Imperatorum; Martyria Papatum.

ANNO CCXLVIII. Origen. ab Demetrio excommunicatus, ab Heracla restitutus, iam à S. Dionysio Romæ accusatur de hæresibus. Quare Origenem:

Fidei professionem scribit ad Papam; ac denique ipse Romam adit sui purgandi gratia.

ANNO CCXLIX. Seuera Augusta Christiana sic educauit filium *Philippum Imperatorem*, ut vix vnquam riserit; dictus inde *Agelastus*. Vnde primus Imperator ille Christianus, quæ in regimine peccauit, eadē *publica mter Penitentes exhomologesi*, iubente Papa Fabiano, prius excommunicatus, humiliter expiavit. Demum ethnicis ob Fidem perosus, *an. 253.* cum filio Philippo & Fabiano trucidatus; Decio succedente.

AN. CCLIII Decianam persecutionem, ab occidio S. Fabiani PP. & Philipporum Imp. præcessit morum inter Christianos foeda corruptio: & visio talis, apud *S. Cypr. ep. 8.* Sedere vitus paterfamilias, & à dextris ei iuuenis incestus, caput manus sustentans, à sinistris retarius quasi rete conclusurus populum circumstantem.

Lapsi sunt in ea plurimi, & ij duplices; *Sacrificati*, ait *S. Cypr. & Libellatici*, id est, redimentes pecuniâ vel Sacrificatio nem idololatricam, vel scripto porrigentes abnegationem Christi; & ij vel capti, vel nondum capti.

Contigit sedem Romanam anno vacare toto: sed Clerus interim Romanus procurabat Ecclesiam. *S. Cypr.* fuga lapsus latuit; literis tamē hortatur ad preces; quod reuelatum sibi affirmaret, permissam à Deo persecutionem, quod in precandi studio dormitassent Christiani. Lapsi quod indies facile mille darent proditorios libellos, eos facile recipi verat: importunos arguit, docens, Ecclesiam esse in Episcopis: Rom. Papa & Cōc.

sentiunt recipiendos benigne: sed caute; si serio pœnituerint, ad valvas templi stent supplices, orerent rei. Tunc in Romana Ecclesia sub Missa, Diaconi in Africana Lectores ex alto recitabant euangelium. *Origenes* primum dire cruciatus, demum lapsus thurificauit, linguaq; negauit. Puduit; fugit; lamentauit dubitans aut non credens locum superesse pœnitentiæ. *S. Greg. Taumaturgu* fugit, suisque fugam suavit, & nullus lapsū ingemiscere habuit, ait *Greg. Nyss.* proditus in monte vicinis spectatoribus arb. esse cum socio credebat; quo proditor conuertitur. Reuertens ex eremo ad Episcopatum, in oppressus nocte, diuertit in fano vbi ditius ex oraculis idoli quæstum faciebat: sed mane mutefactis idolis tremens ille hospitem insequens expostulat: cui scriptum tradebat ille: *Greg. Satanici prodere.* Fit. Et mox ædituus fit Christianus. Innumeris ad deserta confugis, *Paulus* ex fugitiuo fit *Eremita*.

AN. CCLIV. Ephesi septem iuuenes, persecutionem Decij fugientes in antrum, occluso à persecutoribus ostio, ibidem indormierunt. Tempore Theodosij Imp. in sæculo quinto reclusis & apparentibus Christiana sacra publica fuerunt admirationi ipsis, & ipsi ceteris vniuersis. Credebat se noctem dormisse vnā; Sacra & signa Christiana agnoscebant vetera, sed mutata omnia mirabantur cetera.

Interim Nouariana emerfit hæresis, & schisma Africanum, de quo supra: & Decius in bello Gothico fugiens palude absorptus perit.

AN. CCLV. Priuatus hæreticus a *S.*

Cypriano excommunicatus in Conc. Africano, contra hunc creati facit pseu-
doepiscopum Fortunatum, caput schis-
maticorum, volentium, *Lapsos sine pœni-
tentiâ recipiendos esse*. Cui schismati Afri-
cano contrarium Romæ erat Nouatia-
norum, volentium, *Nullū quauis ēē cum pœ-
nitentiâ recipi posse lapsum*. Et duo illa in-
ter se diuersa vnam in Ecclesiam Roma-
nam conspirabant: Fortunatus tamen
vt *Catholicus* videretur, legatione ad Pa-
pam missa petijt *Communicatorias*; at re-
pullam tulit. S. Cypr. cum Con. Africa-
no statuit, lapsos nec reijciendos omni-
no; nec facile recipiendos, sed diu sup-
plices inter pœnitentes pro templi val-
uis: singulorumq; libellos supplices Ro-
mæ transmittendos ad Papam. Sedu-
ctique Confessores respiscunt humili-
ter, *Serapion* recipi datus diu, ex mor-
bo obmutuit & Sacerdotem tamen dū-
taxat petere valebat; ac rursus ad tridu-
um obmutuit: demum, quousq; me dif-
fertis ait. Ergo Episcopus ei per puerū
mittit S. Eucharistiam; quā sūptā obijt.
S. Cyprianus pro se, refert lapsos diuini
tus punitos: *Vt: Quod quidam, vt nega-
uit, obmutuit. Alia post negationem in
balneo obsidetur, sibi que linguam com-
mandit. Infans intinctum vino sumpsit
idolothyrum; deinde sub Missa S. Cy-
priani Communicatus euomuit. Alia
indigne communicans corruit, ac si suf-
focaretur. Alia reseruata in cista do-
mi Eucharistiam sumpturā, ignis pro-
bit, Hostiaque Sacra cernitur combu-
sta. Ecce Communionem sub Vna:
Missam: &c.*

AN. CCLVI. Neocæsareæ angusto
theatro spectator populus à suo

Deo, cuius in festo spectaculum edeba-
tur, locum petebat: Quibus S. Tauma-
turgus Episcopus ibidem respondit: Da-
bitur optato maior. Protinus exorta pe-
ste festum fit funestum: vulgaturque or-
be toto pestis, ipso continuata decen-
nio (viso passim spectro sub vesperum
obeunte ædes) Vindiciæ hæ persecutio-
nis erant. Orante preces pro se populo
Cæsareæ ab S. Taumaturgo; orat; pestē
extinguit isthic; vrbs tota dat nomen
Christo.

In Africa, iussu S. Cypr. operas inter
se diuidunt Christiani, certatimque iu-
uant peste morientes, etiam ethnicos.
Timenti pestem apprensus Angelus aie-
bat: *Pati timetis; exire non vultis: quid faci-
am vobis?* Igitur peste, fame, & bello Per-
sico dum conflictatur imperium; Deos
sanguine Christianorum placandos cla-
matur: Contra dat apologiam S. Cy-
prianus; in qua sibi per visionem dictum
ait; *Qui Christo non credit Sacerdotem faci-
entis; postea credere incipit Sacerdotem vin-
dicari*: Eo quod essent, qui credere mal-
lent contra Sacerdotes, quam Sacerdo-
tibus.

Necatur vterque Imperator. *Orige-
nes* obit, eius scriptis sæpius condemna-
tis, vt hæreseos causa multis.

ANNO CCLVIII. Nouatianismo
in Hispania serpente Episcopi ad Pa-
pam nuntiant, fautorem episcopum
Aurelianensem exauctorant: Expro-
brant Martiali Episcopo, quod filios se-
pelisset apud gentiles.

Quia Montani, Nouatiani, & Cata-
phryges rebaptizabāt apostatates ad se
Catholicos; idcirco Africani, autore S.
Cypr, volebant REBAPTIZANDOS.

Hæ-

HÆRETICOS conuersos; ne iactarent hæretici, sua Sacramenta conferi ab Catholicis munda ac approbata; credenturque immunda Catholicorum. Atque ita in Concilio Iconiensi definiunt; Papæ missa legatione decretum submitunt, professi se mutuam cum eo Communionem seruare; & nolle ubi toti præscribere; neque se Rebaptizare, sed Baptizare: Velle se quemque in hoc dissentientem æquo ferre animo. At Legatis Papæ: *In TRADITIONE stantem ait, quæ redeuntibus solum manus imponi iubet, non baptizari.* In quo, inquit S. Cyprianus,

1. Fauere eum hæreticis. At negat S. Augustinus:

2. Negat veram esse Traditionem, sed surreptitiam.

3. Numerosius cogit Concilium Africanum aduersus Papæ decretum. At S. Augustinus putat eum correxisse errorem suum, ante martyrium. Decreta tamen Africana de rebaptizandis antiquauit Papa.

ANNO CCLIX. Ecclesiæ orientis reconciliantur cum Romana, suamque abijciunt sententiam.

Persecutio an. 261. capit S. Cyprianum. Proditor Christianorum Maximus simulat se mendicum Christianum, date, ait, propter Christum, quia Credo. At ecce obsidetur; vociferatur; *Viri Dei, proditor sum: video ignem super me, quo torquor.* Orat pro eo; liberatur; ab Imperatore vocatur; martyrizatur.

Lex fertur; *Qui Christianum prodet, eius fortunas habebit.* S. Stephanus Papa Nemésij cæcam filiam baptizat, visumque reddit; pater pro fide necatur.

ANNO CCLX. S. Stephanus PP. captus, raptusque in Martis, ait: *Destruetur templum DEVS: temploque corruente intectus ipse, cæteris oppressis, abijt.* Acturus inter Sacrificandum captus, capite plectitur. S. Dionysium Episc. Alexandrinum iubet baptizare baptizatum ab hæretico, sed Formâ verborum vitiosa; ideoque non baptizatum.

Idem S. Dionysius à clerico monitus, ut ab hæreticorum librorum lectione abisteret, secundum quietem in visione audiit dicentem; *Evolve esculdulo: sat enim firmitatis habes ad eos etiam succendos:* At tamen utrum agat, ex Papa perquirat.

Valerianus edicto verat Christianorum conuentus in cœmeterijs S. Martyrum, quos venerabantur, aut in cryptis.

Pro quo cultu pietatis apologizans S. Dionysius titulat *Imperatores Sanctissimos*, et si sceleratissimi esset: nam hoc vitæ, id officij erat.

Sapricius Presbyter ad martyrium ductus, sub iactu noluit ignoscere fratri: ecce, Christum abnegat. Dimisso fratre succedit Christum confessus, autem que martyrij coronam.

S. Cyprianus in exilium mittitur: ap-parensque ei iuuenis ostendit manus efore plectendum. At is diei postea prorogationem exorat. Damnatos ad metallam Confessores solatur per & epistolam: & Collectam submissam.

ANNO CCLXI. S. Sixto PP. iam martyrio coronato subsequitur Leuita filius S. Laurentius S. Cypriano in carcere spiculatorum expectante, noctem tota totus populus excubat ante fores carceris.

deris. Mira circa Martyres multa contigunt Fidei testimonia Romana.

Multi, circiter trecenti, adolere iussu, detrectantes, vltro in fornacem calcariam imperu facto incurrerunt: vnde *Massa candida dicti*.

S. Fructuosus ducendus offerentis poculum mistum confortatiuis, id recusat dicens: *Nondum est HORA soluendi ieiunij*: Erat enim feria quarta Stationis.

Combustus è rogo cernitur inire celos cum socijs martyribus. Apparens iubet *reliquias* sui corporis colligi.

AN. CCLXII. Capti in Africa pro fide Romana Christiani Visionibus animantur.

1. Vita singulis martyrio coronandis lucerna præferri; nulla vero non necandis.

2. *Montanus* videt in lato, claroque campo socios conceptiuos candidis vestitos, carnemque pellucidam sic vt cor transparenteret solari puritate illustre: in se autem sordes conspicabatur aliquantulas: nimirum quod difficilior fuisset in fratre Iuliano ad concordiam recipiendo.

3. *S. Plinianus* in visione percunctanti, an ob tormenta doleret, respondit: *Nulla caro patitur, cum animus in celo est; & nequaquam corpus sentit, si DEO se tota mente deuouit*.

4. *S. Marianus* prænoscit futuras clades ob persecutionem immittendas.

Vnde mox Valerianus à suo proditus Sapor, captusque subiecitur ei vt suppedaneum conscédenti equum: de

num excoriatus sale conditur, Tyranni passim 30. insurgunt.

ANNO CCLXII I. Alexandria pestis orta late grassatur.

Christiani in agrorum mortuorumque cura correpti & extincti, annuâ memoriâ, festiua 28. Feb. recoluntur.

ANNO CCLXV. *Paulus Samosatenus* Episc. Antioch. Vnitatem asserit in Deo, contra Sabellium, qui Trinitatem etiam in Essentijs diuersam fingebat.

Ille depositus Episcopatu, à Conc. Antiocheno damnatus, simulat pœnitentiam, Romanoque Catholicè proficitur.

Conquerenti tamen Imperator respondet: *Illius est Domus Ecclesie, cui Christiani Italia & Episcopi Romani adiudicant*. Ita Aurelianus anno 272. Christianorum persecutor dirus.

ANNO CCLXXXII. Manichæi, carnem à malo esse principio sinxerunt; ideoque negabant Christum humanam carnem suscepisse. Quare libidinose viuebant; quod ita probis affici carnem inimicam dicerent. Odio carnis *S. Reliquias* pariter execrabantur.

AN. CCLXXXVI. In Maximiani persecutione Papa S. Caius suadet fugam: quod èt fugientes dicantur Confessores: Ipse manet cum paucis: in his S. Tiburtius hominem ruinâ obtritū, recitato Pater & Credo, resuscitat, ac restituit.

ANNO CCLXXXVIII. S. Macarius suscitatur mortuum in testimonium veræ fidei contra Hieracitas.

ANNO CCXC. Tharsi ablandiuntur feræ obiectis martyribus.

Sepeliri vetitorum corpora furtim collunt Christiani stellulis ducibus. S. Martyres; Romæ, alubique mira- culis multis fidem attestantur Romano-catholicam in centati persecutione Dioeletiani,

ERGO:

1. Dic age; Quæ sincera FIDES hoc constitit AEO III?
At SIC P A P I S T I S R E S T A T R O M A N A, F I D E S Q V E:
Non SIC R E M s e r u a t L u t h e r o - c a l u i n i s t a, F I D E M Q V E.
2. I V R E S V O P r o p r i o P a p a, a t q u e E c c l e s i a g a u d e n t:
Q u i s q u i d E i A V G V S T V S p r o p r i o d e i u r e r e m i s i t?
3. A N T I N E C H R I S T V S e r a t q u i s q u a m h o c R O M A N V S i n A e u o